Suuri valiokunta

Perjantai 5.6.2020 klo 13.30, Pikkuparlamentin auditorio

1. Nimenhuuto

2. Päätösvaltaisuus

Saapuneet U-asiat

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetussa asetuksessa (EU) 2019/788 säädettyjä tuenilmausten keräämis- ja tarkastusvaiheen sekä aloitteiden tutkimusvaiheen määräaikoja koskevista väliaikaisista toimenpiteistä covid-19-tilanteen vuoksi (väliaikainen kansalaisaloiteasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 21/2020 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Asiaa on käsitelty aiemmin asiana: E 60/2020 vp.

4. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetussa asetuksessa (EU) 2019/788 säädettyjä tuenilmausten keräämis- ja tarkastusvaiheen sekä aloitteiden tutkimusvaiheen määräaikoja koskevista väliaikaisista toimenpiteistä covid-19-tilanteen vuoksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 60/2020 vp

Muuttunut asiaksi: U 21/2020 vp.

Saapuneet E-asiat

5. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonannot muutoksiksi valtiontukitoimenpiteitä talouden tukemiseksi tämänhetkisessä COVID-19 -epidemiassa koskeviin tilapäisiin puitteisiin

Valtioneuvoston E-selvitys E 65/2020 vp
Liiteasiakirja Komission tiedonannot muutoksiksi valtiontukitoimenpiteitä talouden tukemiseksi tämänhetkisessä COVID-19 -epidemiassa koskeviin tilapäisiin puitteisiin

Asia on saapunut eduskuntaan.

Päätetään lähettää asia mahdollisia toimenpiteitä varten talousvaliokuntaan.

Hyväksytty
3.6

Päiväjärjestys SuVE 23/2020 vp

Saapuneet lausunnot

6. Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus koordinaatiomekanismiksi liittyen eri politiikkasektoreiden hyödyntämiseen paluu- ja takaisinottoyhteistyössä kolmansien maiden kanssa (koordinaatiomekanismi)

Valtioneuvoston E-selvitys E 53/2020 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 8/2020 vp

Hallintovaliokunnan lausunto HaVL 8/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Päätetään lähettää erikoisvaliokunnan lausunto tiedoksi valtioneuvostolle.

7. Valtioneuvoston selvitys: ICES:n tieteelliset neuvot Itämeren kalakantojen TAC:sta vuodelle 2021

Valtioneuvoston E-selvitys E 62/2020 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 12/2020 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 6/2020 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto MmVL 12/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 6/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Päätetään lähettää erikoisvaliokuntien lausunnot tiedoksi valtioneuvostolle.

Selvitysasiat; kirjallinen menettely (7-9 §)

8. Kauppaministerien epävirallinen videokokous 9.6.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 65/2020 vp

Valmistelu

Asia käsitellään kirjallisessa menettelyssä. Merkitään selvitys saaduksi.

9. Kehitysministerien epävirallinen videokokous 8.6.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 66/2020 vp

Valmistelu

Asia käsitellään kirjallisessa menettelyssä. Merkitään selvitys saaduksi.

10. Maatalousministereiden korkean tason videokokous 8.6.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 67/2020 vp

Valmistelu

Asia käsitellään kirjallisessa menettelyssä. Merkitään selvitys saaduksi.

Päiväjärjestys SuVE 23/2020 vp

11. Työ- ja sosiaaliministerien epävirallinen videokokous 9.6.2020
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 68/2020 vp

Valmistelu

Asia käsitellään kirjallisessa menettelyssä. Merkitään selvitys saaduksi.

Vaiteliaisuusmääräyksen kumoaminen

12. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan investointipankin tekemästä ehdotuksesta EU Covid-19-takuurahaston perustamisesta (EU Covid-19-takuurahasto)
Valtioneuvoston U-kirjelmä U 9/2020 vp
U-jatkokirjelmä UJ 11/2020 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 10/2020 vp
U-jatkokirjelmä UJ 12/2020 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 12/2020 vp

Todetaan, että asiassa jatkokirjelmä UJ 11/2020 vp sekä jatkokirjelmä UJ 12/2020 vp - U 9/2020 vp annettu vaiteliaisuusmääräys on kumottu.

Saapuneet E-asiat; asiantuntijakuuleminen (avoin PeV:n, VaV:n ja TaV:n jäsenille teams-yhteyden kautta)

13. Valtioneuvoston selvitys: EU:n elpymissuunnitelma; MFF+ ja elpymisväline
Valtioneuvoston E-selvitys E 64/2020 vp
Asiantuntijalausunto E 64/2020 vp SuV 05.06.2020 professori Päivi Leino-Sandberg Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto E 64/2020 vp SuV 05.06.2020 valtiotieteen tohtori (kansantaloustiede) Sixten Korkman Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto E 64/2020 vp SuV 05.06.2020 valtiotieteen tohtori (kansantaloustiede) Sixten Korkman Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto E 64/2020 vp SuV 05.06.2020 väitöskirjatutkija Antti Ronkainen, Helsingin yliopisto Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto E 64/2020 vp SuV 05.06.2020 pääanalyytikko Jan von Gerich, Nordea Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto E 64/2020 vp SuV 05.06.2020 työelämäprofessori Vesa Vihriälä Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto E 64/2020 vp SuV 05.06.2020 professori Juha Raitio Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto E 64/2020 vp SuV 05.06.2020 oikeustieteen tohtori Tomi Tuominen Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto E 64/2020 vp SuV 05.06.2020 professori Janne Salminen Asiantuntijalausunto

Asia on saapunut eduskuntaan.

Päiväjärjestys SuVE 23/2020 vp

Päätetään lähettää asia mahdollisia toimenpiteitä varten perustuslakivaliokuntaan, ulkoasiainvaliokuntaan, valtiovarainvaliokuntaan, hallintovaliokuntaan, lakivaliokuntaan, maa- ja metsätalousvaliokuntaan, sivistysvaliokuntaan, talousvaliokuntaan ja ympäristövaliokuntaan.

Merkitään saapuneeksi perustuslakivaliokunnan kannanotto: Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että nyt arvioitavaan kirjelmään sisältyysisällöllisesti ja ajallisesti laaja vaiteliaisuuspyyntö. Eduskunnalta pyydetään perustuslain50 §:n 3 momentin perusteella vaiteliaisuutta asian käsittelyssä, jotta voidaan turvataSuomen neuvottelutavoitteet. Vaiteliaisuuspyyntö kohdistuu siten eduskunnalle lähetettyynasiaan liittyvään asiakirja-aineistoon kokonaisuudessaan. Vaiteliaisuuspyynnön kestonosalta valtioneuvoston kanslia katsoo, että peruste vaiteliaisuuden ylläpitämiselle onolemassa siihen saakka, kunnes rahoituskehysneuvottelut neuvostossa on saatettu päätökseen.Perustuslain 50 §:n 3 momentin mukaan valiokunnan jäsenten on noudatettava sitä vaiteliaisuutta,jota valiokunta katsoo välttämättömästä syystä asian erityisesti vaativan. KäsiteltäessäSuomen kansainvälisiä suhteita tai Euroopan unionin asioita valiokunnan jäsenPöytäkirjaPeVP 43/2020 vp2-ten on kuitenkin noudatettava sitä vaiteliaisuutta, jota ulkoasiainvaliokunta tai suuri valiokuntavaltioneuvostoa kuultuaan on katsonut asian laadun vaativan.Eduskunnan työjärjestyksen 43 a §:n 3 momentin mukaan salassa pidettäviä ovat sellaisetasiakirjat, jotka kuuluvat valiokunnan perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla päättämänvaiteliaisuuden piiriin. Valtioneuvoston vaiteliaisuuspyyntöä valiokunnan käsiteltävänäolevassa Suomen kansainvälisiä suhteita koskevassa tai Euroopan unionin asiassa noudatetaan,kunnes asianomainen valiokunta on tehnyt päätöksen pyynnön johdosta.Eduskunnan työjärjestyksen 43 c §:n 1 momentin mukaan valiokunnan jäsen tai virkamiesei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynäolisi salassa pidettävä, taikka seikkaa, josta valiokunta on tehnyt perustuslain 50 §:n 3 momentinmukaisen vaitiolopäätöksen.Perustuslakiuudistuksen esitöissä korostettiin sitä seikkaa, että perustuslain 50 §:n salassapitoamerkitsevien säännösten tulkinnassa välttämättömiä syitä arvioitaessa tulkinnallisenalähtökohtana on pidettävä vastaavanlaisia syitä kuin perustuslain 12 §:n 2 momentissaon vaadittu säädettäessä lailla rajoituksia viranomaisen hallussa olevien asiakirjojen julkisuudelle(HE 1/1998 vp, s. 99). Salassapitosäännöksiä on tulkittava poikkeuksena pääsäännöstäsuppeasti (PeVL 43/1998 vp). Julkisuuden rajoituksen sitominen välttämättömäänmerkitsee, että julkisuuden rajoituksen on kohdistuttava vain sekä sisällöllisesti että ajallisestivälttämättömään. Perustuslakivaliokunnan mielestä sanottu ei menetä merkitystäänsuuren valiokunnan arvioidessa vaiteliaisuuden alaa ja kestoa perustuslain 50 §:n 3 momentissatarkoitetulla tavalla asian laadun kannalta (ks. myös SuVL 2/2008 vp, s. 4/I).Suuri valiokunta on perustuslakivaliokunnalle antamassaan lausunnossaan eduskunnan perustuslaissaturvatun tiedonsaantioikeuden toteutumisesta kiinnittänyt huomiota siihen,että on ollut tilanteita, joissa riittävästi täsmentämätön vaiteliaisuuspyyntö ja -määräys ontarpeettomasti vaikeuttanut julkista keskustelua tärkeästä asiasta (SuVL 4/2020 vp, s. 4).Perustuslakivaliokunta kiinnittää suuren valiokunnan huomiota vaiteliaisuuden alan sitomiseenperustuslain edellyttämällä tavalla välttämättömään sekä ajallisesti että sisällöllisesti.Perustuslakivaliokunnan mielestä valtioneuvoston vaiteliaisuuspyyntö on erityisestiasian merkitys huomioiden laajuudeltaan ja kestoltaan perustuslain kannalta ongelmallinen.Vaiteliaisuuspyynnössä on yksilöitävä, mitkä asiakirjan sisältämät tiedot edellyttävätvaiteliaisuuden noudattamista ja rajattava vaiteliaisuuspyyntö koskemaan ainoastaan näi-

tätietoja (ks. myös Valtioneuvoston esittelijän käsikirja 2017, s. 102 ja Eduskunnan ja valtioneuvostonyhteistoiminta Euroopan unionin asioiden kansallisessa valmistelussa OM57/ 2011, s. 37). Perustuslakivaliokunnan mielestä nyt käsillä olevassa asiassa perustuslain50 §:n 3 momenttiin ei voida perustaa valtioneuvoston pyynnön mukaista laajaa, erittelemätöntäja pitkäkestoista vaiteliaisuutta.Perustuslakivaliokunta pitää myös selvänä, että vaiteliaisuuteen eduskunnan työjärjestyksen43 a ja 43 c §:ssä liitetty asiakirjaan kohdistuva salassapitovelvollisuus ei estä asiakirjankäsittelyä perustuslakivaliokunnan vakiintuneessa asiantuntijamenettelyssä valiokunnansuorittaessa siihen tukeutuvaa perustuslain 74 §:n mukaista perustuslainmukaisuudenvalvontatehtävää.Pöytäkirja PeVP 43/2020 vp3Perustuslakivaliokunta toteaa, että käsiteltävän asiakokonaisuuden valtiosääntöoikeudellinenarviointi ei välttämättä tule toteutetuksi siinä määräajassa, jolloin asiaa koskevat EUneuvottelutjatkuvat.Perustuslakivaliokunnan tehtävänä on perustuslain 74 §:n mukaisesti antaa lausuntonsasen käsittelyyn tulevien lakiehdotusten ja muiden asioiden perustuslainmukaisuudestasekä suhteesta kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin. Perustuslakivaliokunta on perustuslainmukaisuudenensisijainen tulkitsija ja perustuslainmukaisuutta koskevat kannanototsitovat niin eduskunnan muita valiokuntia kuin valtioneuvostoa. Perustuslain tulee ohjatavaltioneuvoston kannanmuodostusta EU-lainsäädännön valmistelussa (PeVL 23/2018vp s. 4, PeVL 20/2017 vp, s. 6). Perustuslakivaliokunta edellyttää, että Suomi ei tosiasiallisestimiltään osin sitoudu neuvotteluissa ehdotukseen ennen kuin asian perustuslakiarviointion saatu asianmukaisesti toteutettua.

Päätetään perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta perustuslain 50 §:n 3 momentin perusteella vaiteliaisuutta asian käsittelyssä, jotta voidaan turvata Suomen neuvottelutavoitteet siihen saakka, kunnes rahoituskehysneuvottelut on saatettu päätökseen.

Valiokunnassa ovat kuultavina:
- yksikön päällikkö, neuvotteleva virkamies Satu Keskinen, valtioneuvoston kanslia
- neuvotteleva virkamies Jussi Lindgren, valtioneuvoston kanslia
- EU-erityisasiantuntija Joanna Tikkanen, valtioneuvoston kanslia
- lainsäädäntöneuvos Johannes Leppo, valtioneuvoston kanslia
- budjettineuvos Seija Kivinen, valtiovarainministeriö
- budjettineuvos Panu Kukkonen, valtiovarainministeriö
- työelämäprofessori Vesa Vihriälä, liite
- valtiotieteen tohtori (kansantaloustiede) Sixten Korkman, liite
- professori Janne Salminen, liite
- professori Juha Raitio, liite
- professori Päivi Leino-Sandberg, liite
- yliopistotutkija Timo Miettinen, Helsingin yliopisto, Eurooppa-tutkimuksen keskus
- väitöskirjatutkija Antti Ronkainen, Helsingin yliopisto, liite
- pääanalyytikko Jan von Gerich, Nordea, liite
- oikeustieteen tohtori Tomi Tuominen, liite

Keskeytetään asian käsittely.

14. Muut asiat

- Suuri valiokunta kuulee kokouksessaan pe 12.6.2020 klo 13.30 suomalaisia Euroopan parlamentin jäseniä. Kuuleminen tapahtuu TEAMSn välityksellä. Aiheena elvytysrahastoa koskevat valmistelut.

15. Seuraava kokous

Valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 9.6.2020 klo 12.30-13.55, Pikkuparlamentin auditorio